

Ужгородські історії

Bandy Sholtes

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавничий дім «Фабула». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Пральня

Від долі ніколи не знаєш, чого чекати, а тут раптом давня знайома Моніка купила пральню. І попросила замінити її на кілька годин у день, поки вона дітей зі школи забере й обід зварить. Навіть не попросила, а просто сказала, що шукає помічника.

І я вирішив спробувати. Ну бо пральня не цілодобовий алко-магазин, де постійно хтось капає на мозок. Пральні машинки гудуть, сушильні машинки сушать, а ти сиди собі і книжки читай. Ніхто не буде упрощувати тебе випрати йому штани в борг.

Але не все так просто: перед вітриною пральні — тераса дешевої, замурзаної наливайки. І я поки що не знаю, радіти цьому чи ні. Бо студенти під час занять рубаються там у карти і п'ють пиво. Але вони ж потім і приносять мені свій одяг, який запаскудився від карт, сигарет і пива.

Для студентів, до речі, у нас знижка двадцять п'ять відсотків: поруч три великі університетські гуртожитки — потрібно ж якось стимулювати студентську гігієну.

По суті, для роботи в пральні цілком достатньо чотирьох класів. Ну ок, п'яти.

А от вища освіта, не кажучи вже про аспірантуру, може зашкодити. Самі побачите чому.

Я взагалі ввів би у школі уроки пральні. А ще уроки магазину, дачі, сантехніки, пошти і фарбування стін.

Дитяча праця, кажете? Школа теж дитяча праця.

Спаливши сто тисяч нервових трудових клітин у цих сферах людської діяльності, школяр трішечки зрозуміє, чим пахнуть гроші і чому веселитися легше, ніж працювати.

От тільки повітря пральні дере горло. А я, наївний іпохондрик, на це зовсім не розраховував. Порошки, кондиціонери, хімікати для виведення плям, гелі, відбілювачі, пом'якшувачі, ополіскувачі,

дихлофос та іприт.

І куди вся ця жахлива хімія дівається? Подумати страшно. Вона ж із водою з машинок іде в каналізацію, у глибини міста, у землю і всесвіт. А потім — у каштани й повітря, в огірки й океан, у наші борщі та печінки. Пральний порошок одяг чистить, а нас убиває. Зате ми все життя вмираємо у чистому одязі. Ну, якщо повезло.

У перший же день роботи, коли я тільки от вислухав від мого гарного боса Моніки інформацію про розкішні німецькі пральні машинки Miele, порошок і накладні, прийшли три студенти. Двоє непримітних та один до болю прищавий. Хоча, здається, жити непримітним трохи приємніше, ніж прищавим. Як казала Періс Гілтон, доля людини — це її прищі.

Так от, я з першого разу справився з прийомом замовлень. Прийшлося, правда, уточнити, куди заливати кондиціонер «Скандинавська весна», але то фігня. Зате дізнався, як у Скандинавії пахне весна.

Не, ну копірайтери дороженькі, для чого так? Типу, тобі, бідний східноєвропейський народ, нічо в цьому житті не світить. Про Скандинавію і не думай. Так що бери кондиціонер, заливай у пралку і вдихай запах одягу, точніше, запах весни країн поголового благополуччя.

А замовлення приймати непросто. Треба зважити пакет із принесеним одягом — понад п'ять кіло в одну машинку за раз завантажувати не можна. Записати в накладну вагу, треба / не треба кондиціонер, треба / не треба сушити, ціну, ім'я і телефон клієнта.

Так я Perezнайомлюся з усіма студентами і половиною міста. А базу даних про прищавих людей продам знайомому дерматологу.

Що подобається — це коли всі три пралки Miele одночасно включаються на віджим, на тисячу обертів у хвилину. Тоді у пральні звук, ніби літак набирає швидкість перед зльотом. Але нема ніяких пасажирів, молитися не обов'язково, ти на твердій землі й

дивишся не на злітну смугу, а на дядю за вітриною, який п'є горілку / каву / мінералку, говорить телефоном і ристється в гаманці. А головне — на борт пральні можна проносити будь-які рідини яких завгодно обсягу й міцності.

У нас тут багато всякого:

- два нові колоритні дивани;
- стіл для брудних речей і полиці для чистих;
- калорифер;
- дошка для прасування;
- плюшева лисиця;
- п'ять м'ячиків для великого тенісу;
- стіл замовлень із канцелярією та чомусь фігуркою Барака

Обами.

А на склі вітрини намальовано двох рожевих зайців, що біжать у різні боки — думаю, вони символізують швидкість обслуговування і чистоту помислів.

А ще є пластикові тазики яскравих, як дитячі іграшки, кольорів та інформаційні плакати — мій улюблений той, де класичний дядя Сем показує на тебе пальцем і питає, чи все ти вигріб із карманів, перед тим як здати речі в прання.

Спочатку я думав, що м'ячики для вбивання часу — кидати об стіну чи жонглювати. Бо передбачалося, що клієнти будуть чекати на диванах, дивитися телевізор (для нього тут є кронштейн на стіні) або читати глянець — журнальний ікеївський столик теж є.

Але ніхто не захотів би чекати в пральні, якщо за стіною бар, а телевізора нема. Хоча якби клієнти сиділи тут, дивлячись тупорилі кліпи, я б сюди працювати нізащо не пішов — нервова система у мене всього одна, та й від неї залишилися вже одні недоліки.

А м'ячики, виявилося, не для забави, а щоб класти їх у барабан, коли треба прати пухові ковдри й куртки — аби пух «розбивався» і не звалювався в грудки. У житті не догадався б, якби Моніка не

сказала. Але навіть вона не знає, для чого тут плюшева лисиця і Барак Обама. Моя версія — для унікальності: бо нема більше ніде на світі жодної пральні, яку одночасно прикрашають і лисиця, і Обама.

А, і час роботи пральні: 10–20. Це жахливо, але не зовсім — я прибуваю біля третьої, на другу зміну. Бо, як казав Леон-кілер, робота має бути гуманною.

От чого не вистачає — так це мікрофона над терасою, щоби підслуховувати студентів. У них такі серйозні мордашки й напружене бажання здаватися дорослими, що хоч фільм прихованою камерою знімай. Я впевнений: вони ведуть тупі та смішні розмови. Знаю, бо і сам був студентом.

А ще вони з екранів телефонів переписують ручками на папір надіслані кимось домашні завдання чи лекції. Чисто першокласники-двієчники — в очах ні байта думок, язички класично висунуті, а від напруженої роботи звинин лобики старанно зморщені. Тому вони виглядають так, ніби їхній спільний предок — старий англійський бульдог, чемпіон виставки собак.

От просто зараз двоє займаються цією напівцифровою мавпячою роботою. Однакові, як ті зайці на склі вітрини: штучно потерті джинси, чорні куртки й паралельні пози в процесі переписування тексту з телефону, притуленого до попільнички так, щоб обом було видно. І знаєте, чому обидва тупо виглядають? Тому що з першого погляду видно, що вони тупі.

А що ще тут підігріває інтерес до всієї пральної суєти — це надія знайти пачку грошей у кармані чиїхось брудних штанів. Того ж дня я звільнюсь і всім студентам, які попадуться під руку, виставлю по пиву. Але по маленькому — їм же завтра на пари.

А потім поїду на Канарські острови. Ну або куплю тример для носа.

Та для цього, мабуть, треба зняти плакат із дядьком Семом.

Але найбільш чудними в перший день виявилися дві речі.

1. Завантажувати в Miele чужі брудні труси та шкарпетки.

2. Помітити крізь вітрину двоюрідного брата, зустрітися з ним поглядом, з деяким побоюванням зрозуміти, що він вирішив завернути до мене, а потім вислухати його лекцію про Amway.

І це лише за годину роботи.

Щодо першого пункту, завантажувати ці гадості в барабан — справа не для людей зі слабкими нервами. Без впадання в депресію і в небажання жити це можуть виконувати тільки ті, кого життя і так уже добре потріпало та чию загартовану гівном душу вже не здивують кілька кілограмів брудних трусів-шкарпеток.

Хоча що стосується жіночих трусиків, тут ситуація трохи інша, але я в ній ще не розібрався.

А от до другого пункту додаю, що мій двоюрідний брат відсидів десять років за співучасть у вбивстві. І за багато-багато-багато-багато років після цього він розповідає мені про Amway{1} у пральні. Це ще дивніше, ніж завантажувати в машинку чужу білизну. У моїх ангелів-охоронців специфічне почуття гумору — вони люблять веселитися так, щоб їм було смішно, а мені якось трохи не той во.

* * *

День другий. Уже три години нічо не відбувається. Пральня — це тобі не торгово-розважальний центр, і навіть не дитячий садок.

Зате я міг читати. Закінчив книжку про остеохондроз, почав автобіографію письменниці Енн Ламотт. Помітив, що останніми роками враження про книжку запам'ятовую, а назву й автора не завжди. Як у дитинстві, коли років до дванадцяти мені здавалися найважливішими назва і товщина книжки, а не автор. Головне — д'Артаньян, а не Дюма, старий, а не Хемінгуей, острів, а не Жуль Верн.

Хоча не, нафіга мені Канарські острови? Краще тур Європою — відвідаю всіх, хто давно кличе у гості. Але прийдеться промацувати кармани всіх штанів і курток. Добре, що на плакат ніхто не звертає уваги.

На третій день я сидів на терасі з друзями — Ліна, Андріана, Марсель, Олекса та мій шестирічний син Оскар зайшли подивитись, як я тут обживаюся. Принесли пиво, яблучний штрудель, каву й горіхи. Обіцяли заходити ще.

А ще тут і вай-фай є. Роутер стоїть над вхідними дверима. А на даху чомусь стоїть дерев'яний лелека в натуральний зріст. Невже птах теж символізує швидкість обслуговування? Чи він для унікальності? Хрін поймеш.

Щоб не забути: мережа — clean, що до болю логічно; а пароль — вісім вісімок, вибачте за тавтологію. Але це секретна інформація.

А ще я дізнався, що наливайка тут цілодобова. Це страшно. Як добре, що Моніка купила пральню, а не кабак.

Пиво на розлив по 10, кава по шість. Запитав, чисто для інфи, чи є щось міцне.

— Є. Водка. Але сама проста, — чесно зізналася худа кривоноса барменша.

Ясно, значить горілка ліва — тільки для справжніх мужчин. А знаєте, хто такі справжні мужчини? Це морські вовки, які через сімейні обставини або стан здоров'я так жодного разу й не бачили ні шторму, ні корабля, ні портових шлюх. А море — хіба що з пляжу. І сімейні обставини та слабе здоров'я в них виникли через шлюх — але не портових, а звичайних. Бо в житті це взаємопов'язано — секс, море і пригоди.

Друзі пішли, і я залишився один, як сосиска в тісті. Дві студентки в капцях (гуртожиток же в десяти метрах) — прищава й не дуже — принесли шмотки. П'ять із половиною кілограмів. «Одним лотом» приймати стільки не можна, але прийняв — вони ж

студентки, а я випив два пива.

Чекаю кінець прального циклу і думаю встигнути приєднатися до друзів. Вони ж на виставку і концерт пішли, а я холодію тут і мерзну, як жовтнева сосиска в тісті, яку не доїли й покинули на столі тераси. Добре, що машинки з таймером — до кінця прання залишилося 22 хвилини.

Дивно й незвично, що я маю витратити двадцять дві хвилини свого єдиного, унікального й абсурдного життя на прання брудних манаток дівчат, прищавої і не дуже, щоб вони могли піти в них завтра на дискотеку. Де будуть напружено танцювати під блювотну музику та цілий вечір ірраціонально чекати на знаки уваги з боку лише на два відсотки привабливіших пацанів — які зранку сидять за картами і пивом під вітриною із зайцями. На два відсотки трохи привабливіших, ніж музика.

От тільки чому так багато прищавих студентів? Токсичний вплив іспитів, чіпсів і гуртожитку — не інакше.

Ще одне відкриття: хоча нічо не заважає, писати то хочеться, то ні. Почитаю журнал Women's Health.

Нє, я не забув дома книжку, але для занурення в процес і правильного проходження всіх кіл прального пекла, мушу прочитати й минулорічний жіночий журнал. Це як, наприклад, для повного спектра почуттів від роботи продавцем сувенірного магазину ти мусиш відчути себе ідіотом, умовляючи туриста купити магнітик «Ужгород передає привіт найкращій у світі тещі».

На обкладинці журналу — немаленька жінка з маленькими цицьками. Зате написано, що 16+. Як же ж без інтриги? Добре, що це єдиний журнал у пральні.

Так, спочатку глянемо зміст. Угадайте, яку статтю я відкрив першою?

«Пали жир»? Ні.

«Гід по стилю»? Ні.

«Мозок vs тіло»? Ні хрена.

«Мрії змінюються»? Ага, Sweet dreams are made of this. Ні, у моєму віці читати про мрії вже пізно.

«10 способів полюбити правильне харчування»? Ха, нє, я це діло ще в дитинстві не зміг полюбити.

Бінго — «Такий секс нам не треба».

Із трепетом відкриваю статтю. А там...

Ні, я не можу дозволити собі тут цитати з глянцю. Ви й без мене знаєте уславлено-тупорилий стиль таких журналів. Не для того ви дочитали до цього місця. Та й, як відомо, секс уже давно не той, що раніше.

Пиво і кава змусили сходити у WC разів п'ять. Тут це цікаво, бо туалет у нас спільний із наливайкою, іти до нього треба через двір і ще відчиняти-зачиняти ключем. А всередині там дуже холодно, у кутку павутина з великим павуком і різко навалюється гостре відчуття самотності. Мені здається, що Всесвіт створив Землю, людей і туалети для того, щоб знущатися з нас.

Але от і таксист Едік забрав свій випраний камуфляж, і студентки свої диско-наряди. А на годиннику лише 18:55. Це не гуманно щодо одного з результатів еволюції, тобто людини. Просто пиздець як хочеться піти. Як писала журналістка Сільвія Чіз — якщо в житті немає задоволення, то має бути хоч якийсь сенс.

А коли вже так вийшло, знаєте, що я роблю? Піду. Аріведерчі, пральний порошок і кольорові тазики. Спіть спокійно, а я — на концерт. З пральні на бал.

* * *

Сьогодні зайшов високий п'яний студент. Готовий, як готовий обійняти і плакати.

— Сигарети у вас можна купити?

— Ні.

— А пральна машина скільки коштує?

— Ми не продаємо пральні машини, ми їх експлуатуємо. А ви студент?

— Студент, я тут живу, — і показав пальцем у бік вітрини.

— Тоді вам знижка. Одне прання — 15 гривень.

— О, я до вас тоді прийду.

Говорив він із сильним німецьким акцентом, а його штани ззаду були не менш сильно вимазані чимось білим. Хоча якби я був іноземним студентом, виглядав би так само.

Ну а загалом день жахливий. Встав, сів, загрузив, розгрузив. Порошок засипав чи забув засипати. А той сраний кондиціонер комусь треба, комусь ні. Люди пруть і пруть, несуть і несуть. Брудні, смердючі, тупі штани і шкарпетки, майки та ліфчики. А один припер таку гору подушок, ніби в нього дома чілаут і будуар.

Бонусом ще зверху лопатою бодун. І зовсім не хочеться писати про грязну білизну. Навіть свою.

Чоловік Моніки приніс стелаж для чіпсів Lay's. Новий стелаж, в обгортці. Навіщо в пральні чіпси?

Ні, виявилося, чіпсів не буде. Буде полиця. Хтось здав стелаж на брукхт. А чоловік Моніки на прийомі брукхту працює, тому взяв і привіз із благородною метою — для речей. Стелаж ми складали разом. Шляхи господні несповідимі.

Думав, буду читати. Але треба працювати. А голова не варить: що вже випрано, а що ще ні? Коли так багато речей, плутаєшся. Сьогодні от віддав два випрані набори. Один висушив, другий забув. Принесли назад. Я без питань завантажив речі в сушку — помилився, виправляю. А тепер сиди і чекай, поки барахло висохне. А я додому хочу. Чи в бар. Бо, як казав Гомер Сімпсон, алкоголь — причина і вирішення всіх проблем.

А ще ж є пряжки, залізні гудзики, якісь металеві висюльки та інші прибамбаси. Ці штучки б'ють у пралках об барабан, і це схоже на звук, ніби хтось увійшов і стукнув дверима. Інстинктивно

піднімаєш голову, дивишся, бачиш, що нікого нема, і в сотий раз здогадуєшся, що це пряжка стукнула. Якби я був музикантом, записав би ці пральні звуки і змонтував у якийсь ритм. Але впевнений, що згідно з «Правилом-34», щось подібне вже давно зробили. Правило, нагадаю, звучить так: «Якщо щось існує, то про це вже є порно. Жодних винятків».

Приніс чувак пару шкарпеток. Типу це не його. Нічого страшного, кажу, забирайте собі. Не захотів.

— Та тут можна приборохнитися, — сказав художник Сергій, коли зайшов мене провідати і я розповів йому про це.

Від самого дитинства і все життя я оточений художниками. Навіть у пральні. От тільки не можу зрозуміти — поламали вони мені життя чи прикрасили?

* * *

Сьогодні їв яблука, бутерброд із відбивною і теріякі. Читав розумні статті в інтернеті, писав алфавіт у повітрі затиснутою в роті ручкою, присідав із книжкою на голові — це вправи для шийного відділу хребта — і, сука, замерз.

Клієнтів мало, але я не проти.

Дочитав Енн Ламонт. Ну, скажу так: не пошкодував. Дещо про все це я вже знав, але нові байти знань теж траплялися. Наприклад, виявилось, що в її голові багато таких же єбанутих фішок, як і в мене. Не один в один, але того ж стилю. Кожен унікальний, але єбанутістю схожі всі. Як черв'яки різної довжини.

Словом, без бодуна в пральні цілком терпимо. Ну, якби не горло, що саднить від повітря, насиченого їдким порошком. Із чого його взагалі роблять — із крупинок сушеної соляної кислоти з додаванням екстракту токсинів сумних алкоголіків із гайморитом?

А-а-а! Я зрозумів, нащо тут стелаж для чіпсів — щоб грати в петанк. Ну типу. Правила такі: від столу треба кинути м'яч у протилежну стіну під таким кутом, щоб він відбився на підлогу і

потрапив у нижню полицю стелажа біля входу.

Виграє той, хто закинув більше м'ячів у полицю — тобто я. Після перших двадцяти хвилин тренування всі п'ять закинути не вдалось. Але вже за рік я стану єдиним чемпіоном у цій грі. Назву її «Скандинавський петанк». Або «Пральний стінобол». Хто б міг подумати, що для винайдення нового виду спорту потрібно лише попрацювати в пральні.

Заходив Олекса й показав недавно розпочатий ним новий самвидавний журнал під назвою «Чіношнік прачечної». Власне, це скріплені під картонною обкладинкою сторінки — і білі пусті, і вирвані із журналів. Ідея в тому, що Олекса та ми всі будемо писати й малювати в журналі те, що з нами відбувається. Тобто це буде страшний журнал.

Назва походить від угорського слова «csinos» — гарненький, привабливий, чарівний. Вимовляється — чінош. Це слово часто каже Андріана, і Олексі воно сподобалося.

Ну а видавництво називається «Persil Print».

Забігаючи наперед, скажу, що всього вийшло чотири номери «Чіношніка». Для створення повної картинки про ті дні поділюся деякими цитатами із журналу. Авторство вказувати не буду, бо це колективний продукт без правил: хтось щось придумав, а хтось це записав. Словом, enjou.

Чіношнік № 1

— Тут у пральні треба зробити пленер. Щоб люди приходили й розмальовували пральні машинки.

— Оскар дивився якийсь мультик, де красивий коник блював зірками.

Відвідувач зайшов і каже:

— Вибачте. Мене кинула дівчина. Увійдіть у становище, дайте пару гривень.

Кгoвaвий клієнт.

— Я теж був романтиком. Це шкідливо. На ранок усе болить...
Реасе-да.

— Іноді очікування грамів краще за самі грами.

Новий гот і новий ріг.

Що для самурая характері, то для угорця гуляш суп.

— Не все так просто, чуваки — а прибирати хто буде?

* * *

Коли прийшов сьогодні, пралки вже крутилися — Моніка включила ще до мене. Дивлюсь — а в Miele спливла медуза! Тілесного кольору панчоха застрягла в рамі вікна дверцят і стала схожа на медузу. Скромні дива пральних буднів.

Завалили п'яні Олекса і Марсель.

Сиділи всі разом на терасі, як студенти.

Валяли ведмедиків із того дивного пуху, що скупчується на фільтрі в сушарці.

На прохання дяді штовхали заглохлу машину за обіцяне одне пиво.

Їли мої млинці з абрикосовим варенням.

Лікували ікоту Марселя (не вилікували).

Ворожили по книжці «Вчимося вирішувати проблеми».

А ще Марс порадив мені включати під час роботи пісню Sonic Youth «Washing machine» (не включив).

А роботи було море. Вітя, Тоня, Вася, Яна, Андрій, Юля і ще чорт знає хто. Заходили, виходили, я завантажував і розвантажував, кому три прання із сушкою плюс одне без сушки. Кому кондиціонер тільки «Ніжність бавовни», кому розділити джинси та постільну білизну, а кому ще якась хрень і заморочка з нюансами. Пролетарі всіх країн, єднайтесь і одягайтесь у чисте!

Уже знову бачу, що мій мозок усіма руками, ногами й серотоніном опирається тому, щоб відкрити окрему папку для пральної інформації. Ну не хоче він запам'ятовувати якісь

порошково-трикотажні заморочки Віті, Тоні, Васі і Яни. Моєму мозку на них насрати. І я його розумію — якого хрена він має пам'ятати колір ліфчика Юлі і знати, у якому тазику лежать чоловічі труси фірми Zevs? Не для цього я свій мозок з дитинства у бібліотеку водив.

У процесі спостережень за студентками з'явилася підозра: батьки відправляють і злегка страшененьких, і зовсім негарних дочок із села у місто, щоб збільшити їхні шанси на заміжжя. Більше людей — більше женихів.

Бо приходило так багато некрасивих студенток, що підозра просто не могла не виникнути. Коли ми читаємо / чуємо не позбавлене певної сексуальності слово «студентка», за стереотипом мозок підсовує нам картинку молодої, активної, усміхненої і, головне, симпатичної дівчини. Але я працюю в оточенні трьох гуртожитків і скажу вам, що це не так.

...

Далі — у повній книжці «Ужгородські історії».
nashaknyga.com.ua